

Regeringen och ojämlikheten: Granskning av regeringens fördelnings- politiska redogörelser, 1992-2011

Daniel Waldenström
Uppsala universitet

Underlagsrapport till Finanspolitiska rådet

Presentation vid konferens, 18 juni 2012

Innehåll

1. Fördelningsbilagornas innehåll och omdöme om dessa
2. Några centrala problemområden
3. Mina rekommendationer inför framtiden

1. Fördelningsbilagornas innehåll

- Granskning av fördelningsbilagor till regeringens vårpropositioner (VÅP) och budgetpropositioner (BP)
- 23 bilagor åren 1992-2011
- Bilagornas innehåll:
  - Kort redogörelse av inkomstfördelningen i Sverige
  - Analys av regeländringars effekt (huvudsakl. simuleringar)
  - Fördjupningsavsnitt (olika tema)
  - Statistiska bilagetabeller

Övergripande omdöme

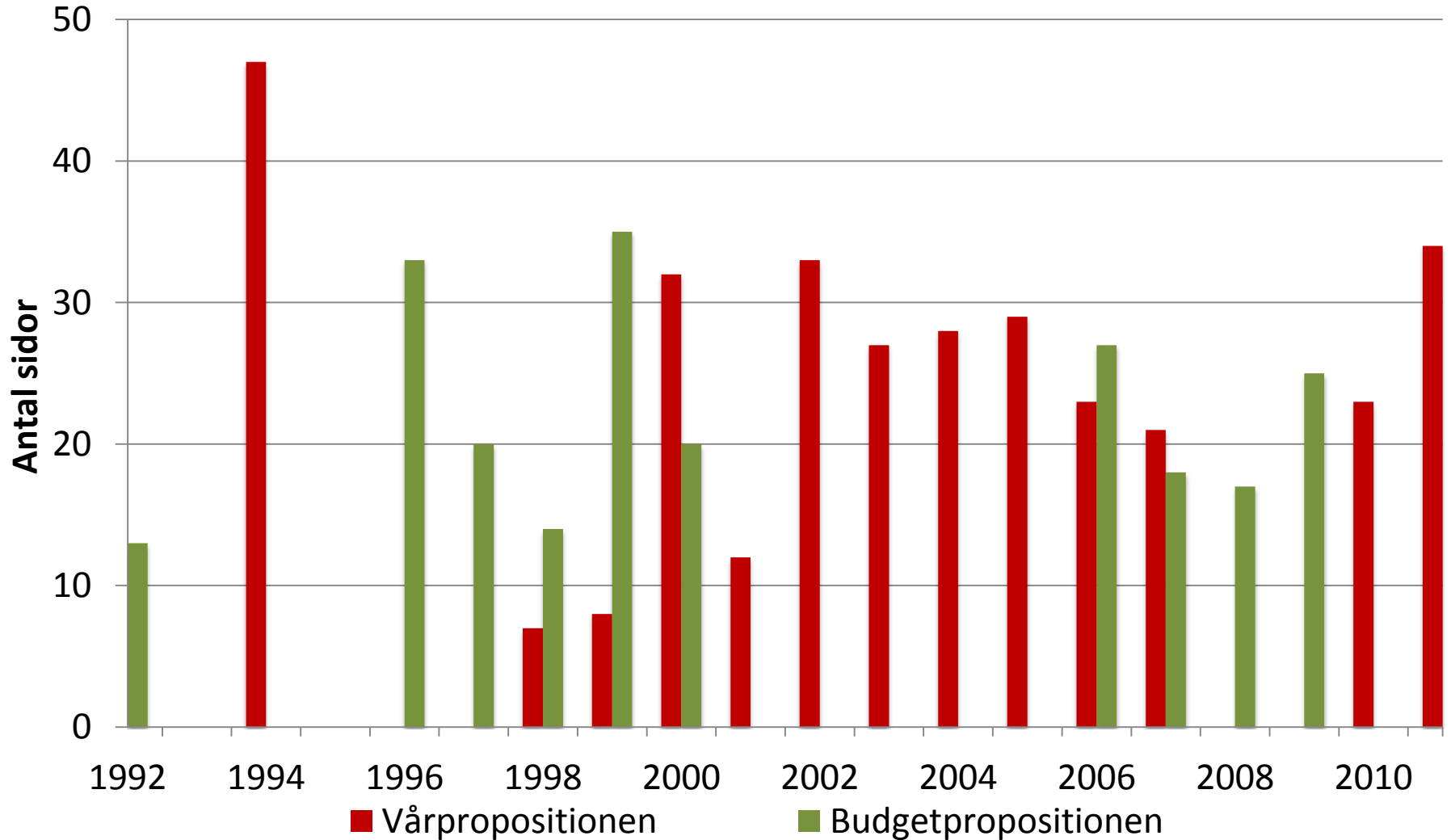
1. Genomgående positivt intryck

- Fördelningsmått, inkomstdefinitioner adekvata
- Slutsatser försiktiga, välgrundade
- Mikrosimuleringsanalysen imponerar
- *Nyfikenhet* genomsyrar många bilagor

2. Kvalitets- och ambitionsnivån har dock varierat betänkligt

- Forskningsförankring (från *ingen alls* till *fullödig*)
- Tematiska fördjupningar (från *ytlig* till *akademisk forskningsnivå*)
- Indikation: Antal sidor

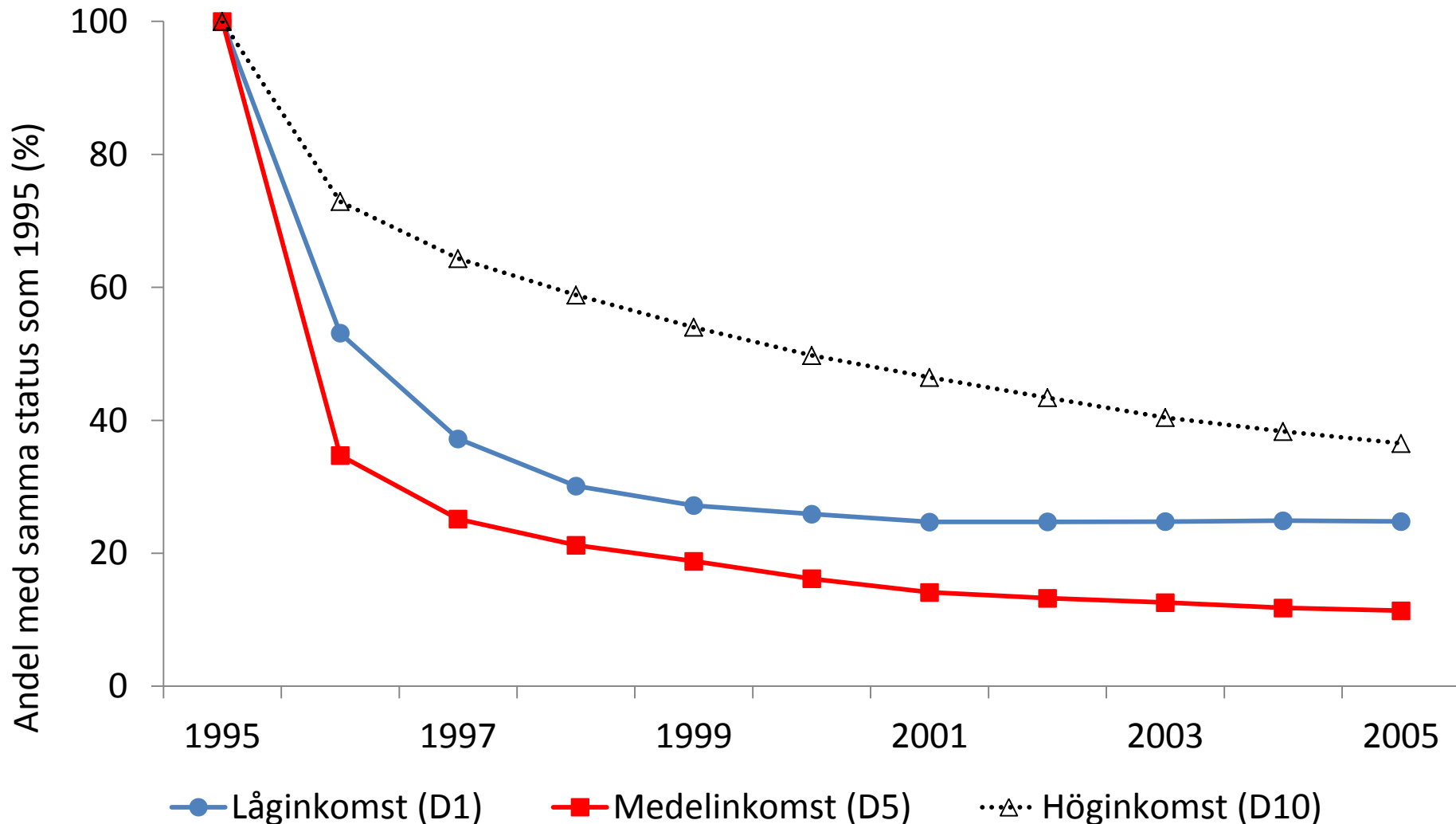
Antal sidor i fördelningsbilagorna

2. Några centrala problemområden

- Vilken inkomstfördelning bör analyseras?
- Bör andra utfall än inkomster analyseras?
- Utlandsföddas betydelse för fördelningsutfallet
- Jämlikhet i utfall eller möjligheter? Familjebakgrundens betydelse
- Behovet av internationella (nordiska) jämförelser
- Mikrosimuleringar och deras utgångspunkter

Inkomströrlighetens betydelse: *Hur många stannar i sin inkomstgrupp år efter år?*

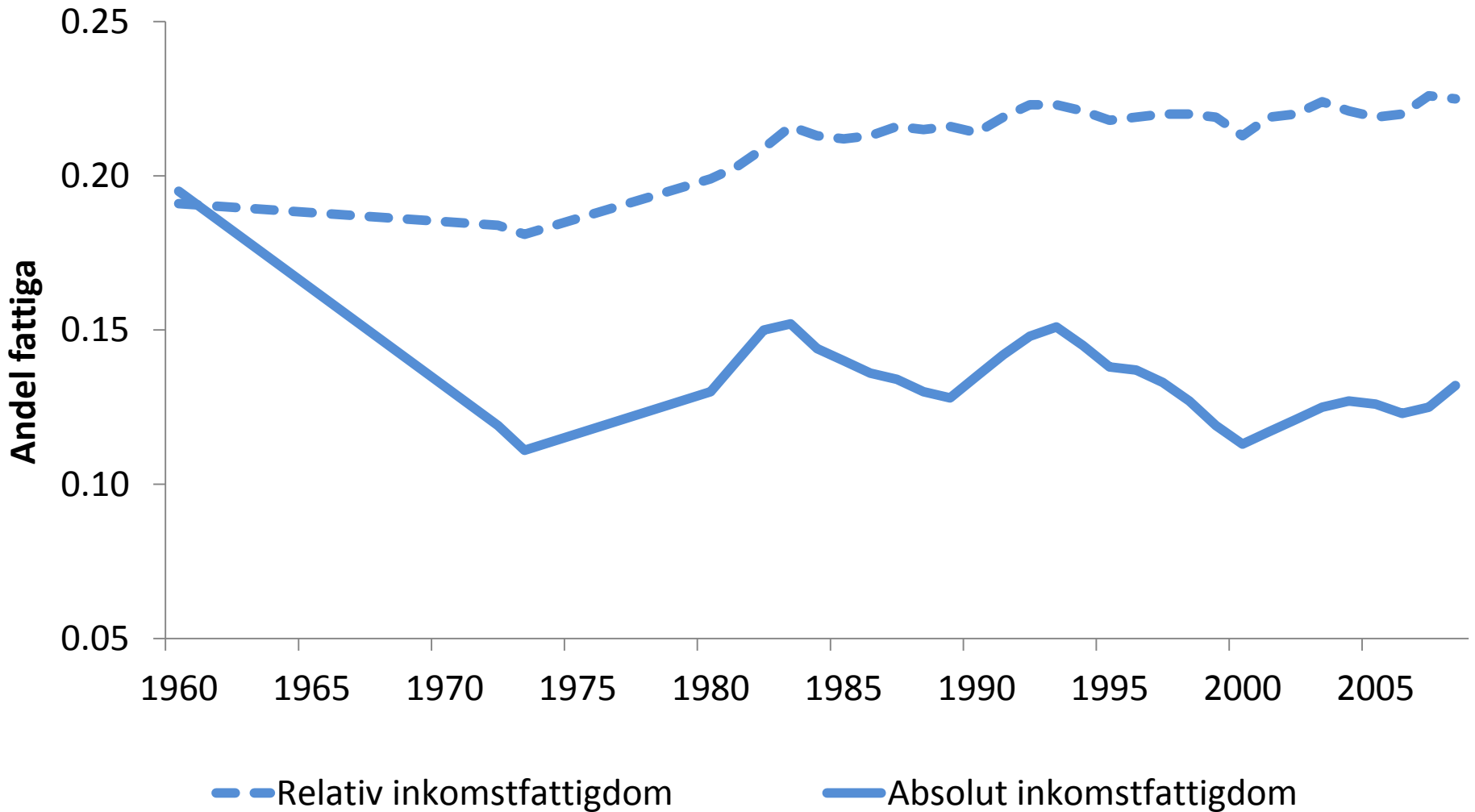
Bör offentliga välfärdstjänster inkluderas?

- Disponibel inkomst inkluderar enbart kontantflöden
- Riktade subventioner (barnomsorg, utbildning, sjukvård) är "transfereringar" som också kan inkluderas

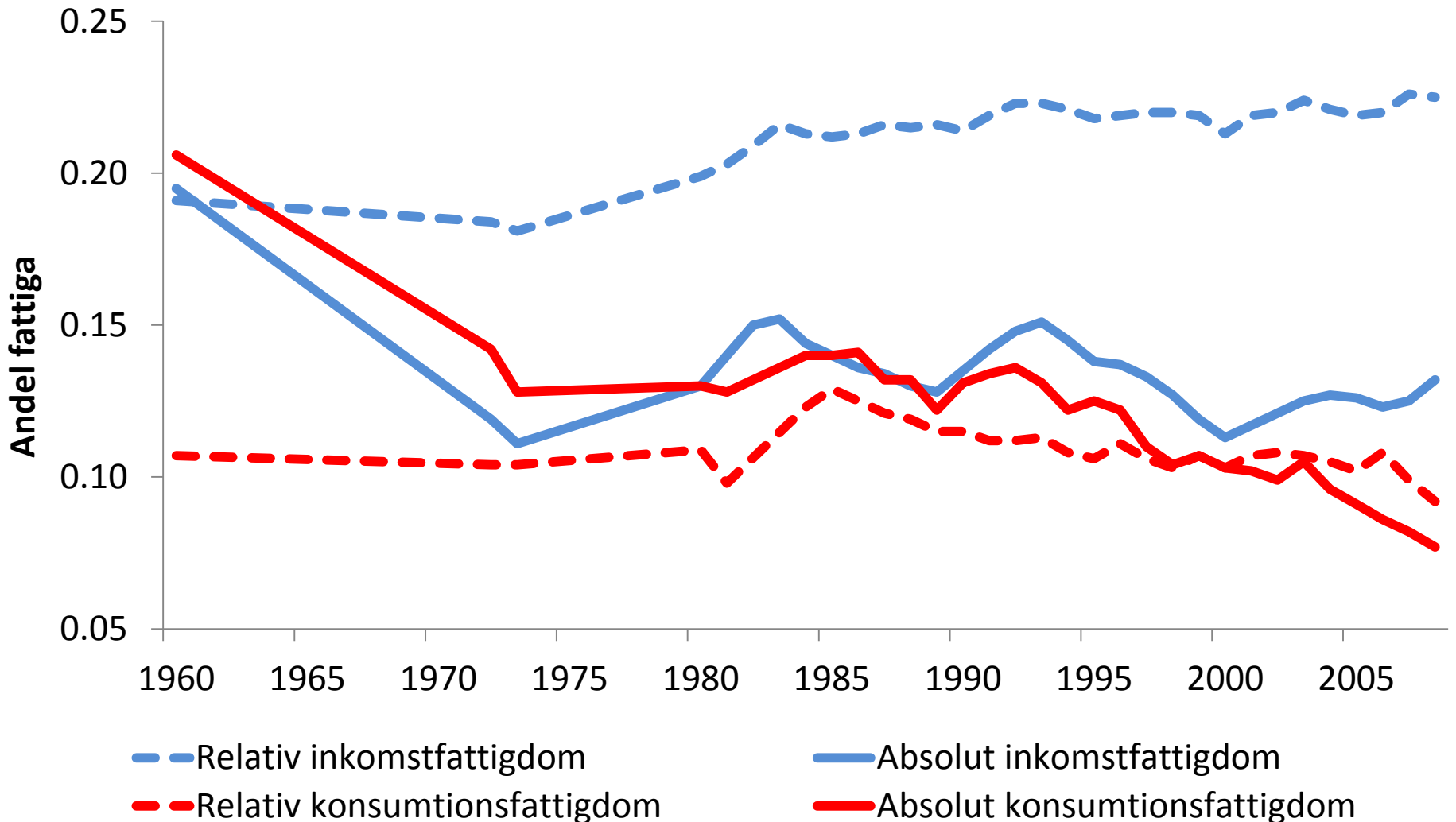
Spridningsmått, olika inkomstbegrepp	Finansdep. Förd.bilaga, 2002	OECD (2012)
<u>Gini</u>		
Disp. ink.	0,224	0,237
Disp. ink. + off. tjänster	0,174	0,181
	-22%	-23%
<u>Fattigdom</u>		
Disp. ink.	8,9	6,4
Disp. ink. + off. tjänster	5,5	3,8
	-38%	-39%

Konsumtionsfattigdom och inkomstfattigdom i USA

Konsumtionsfattigdom och inkomstfattigdom i USA

Vilka är fattiga i dagens Sverige?

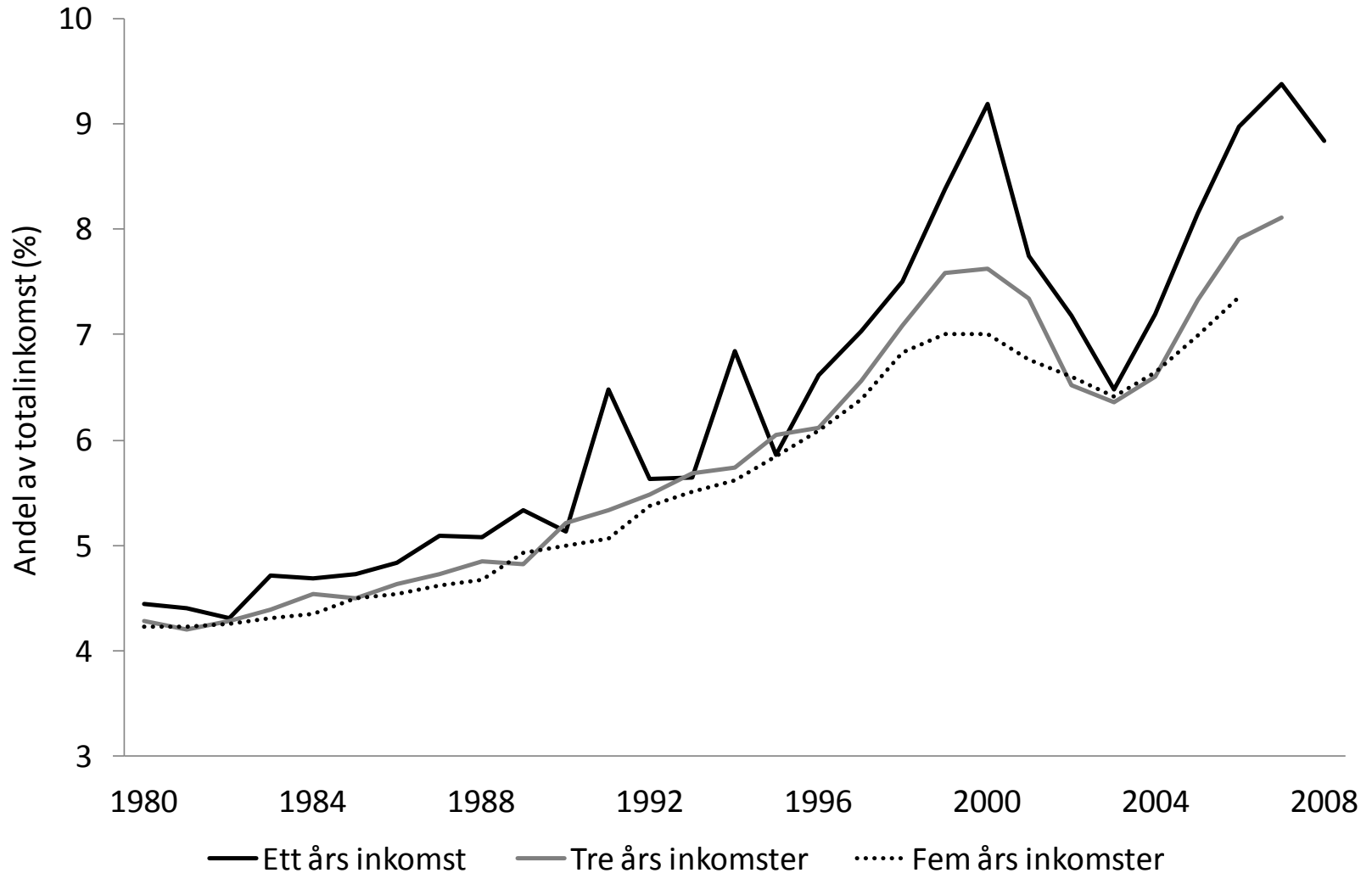
	Relativt fattiga 2007	
	Andel av grupp (%)	Andel av fattiga
Total	11.0	100%
Åldersgrupper		
20-34	17.0	36%
35-64	7.4	36%
65-	13.4	28%

3. Rekommendationer

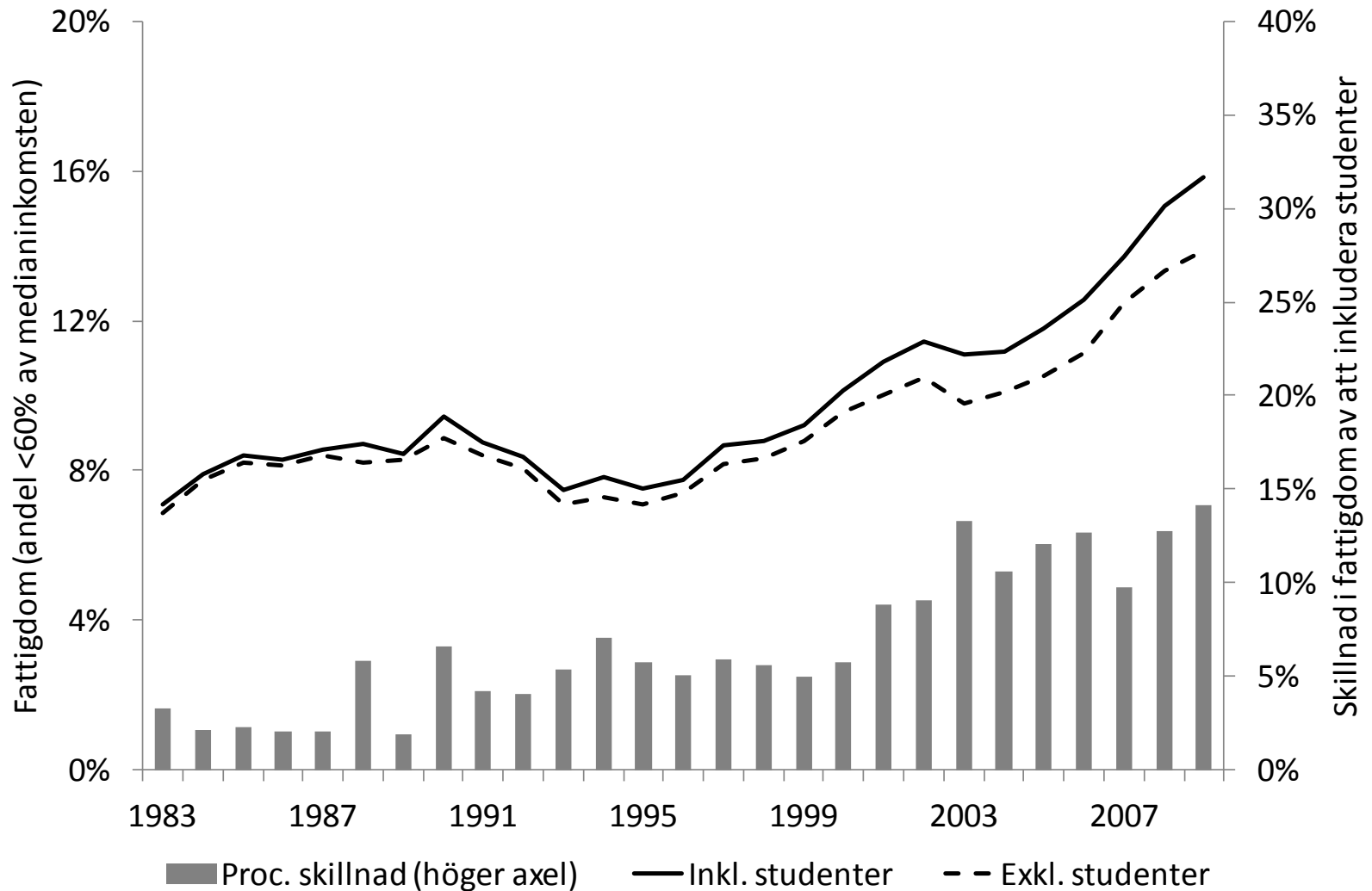
1. **Inkomströrligheten** bör beaktas i högre grad
2. **Invandrarnas betydelse** måste utredas noggrannare
3. **Offentliga välfärdstjänster** bör beaktas när möjligt
4. **Andra utfall än disponibel inkomst** bör beaktas
5. **Familjebakgrundens betydelse** bör beaktas
6. **Mikrosimuleringsanalysen** bör utvecklas
7. **Standardfel** bör redovisas
8. **Forskningsförankringen** är viktig och bör förstärkas

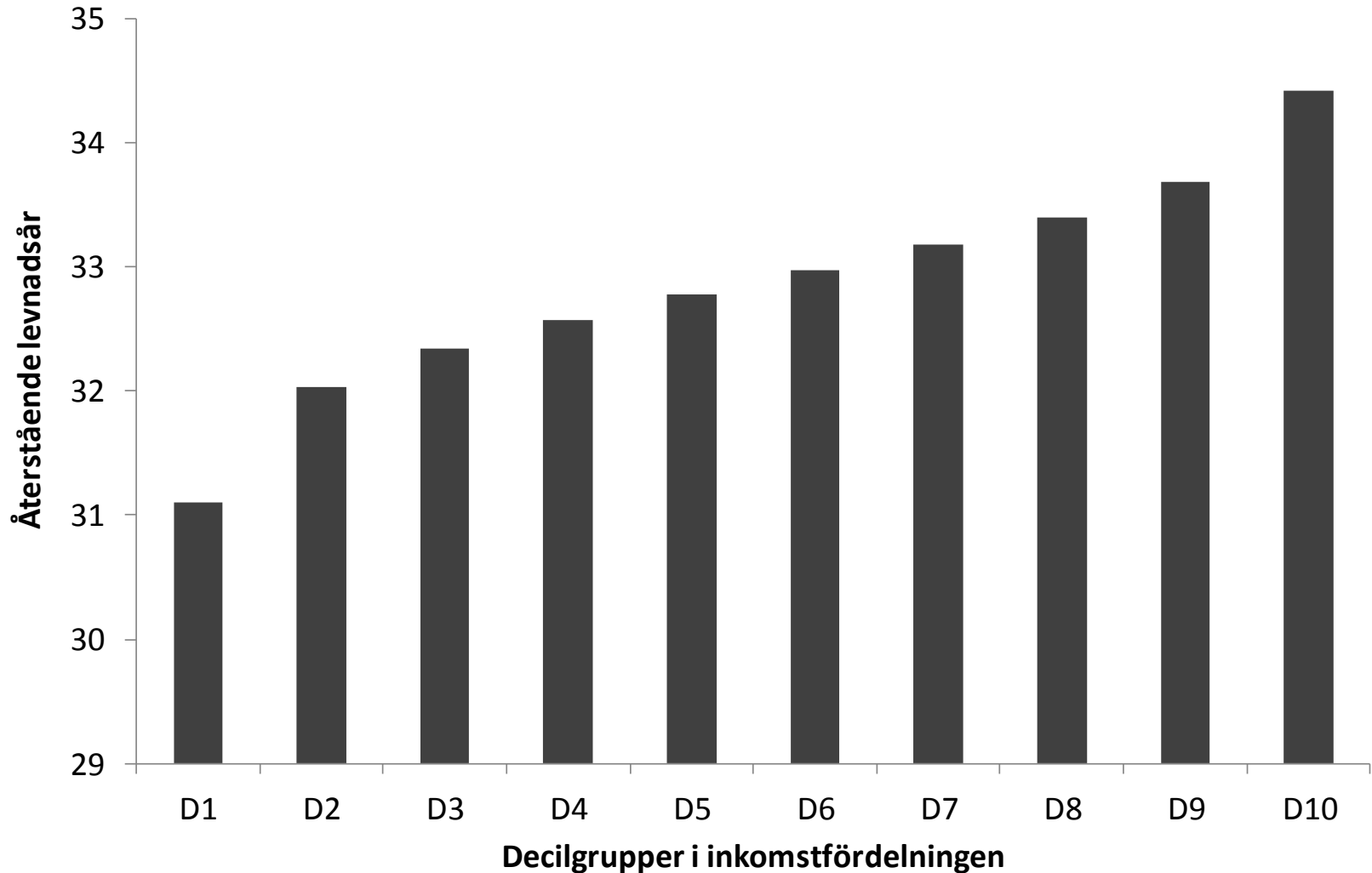
Inkomströrlighet bland toppinkomsttagare i Sverige

Studenters inverkan på fattigdomen i Sverige

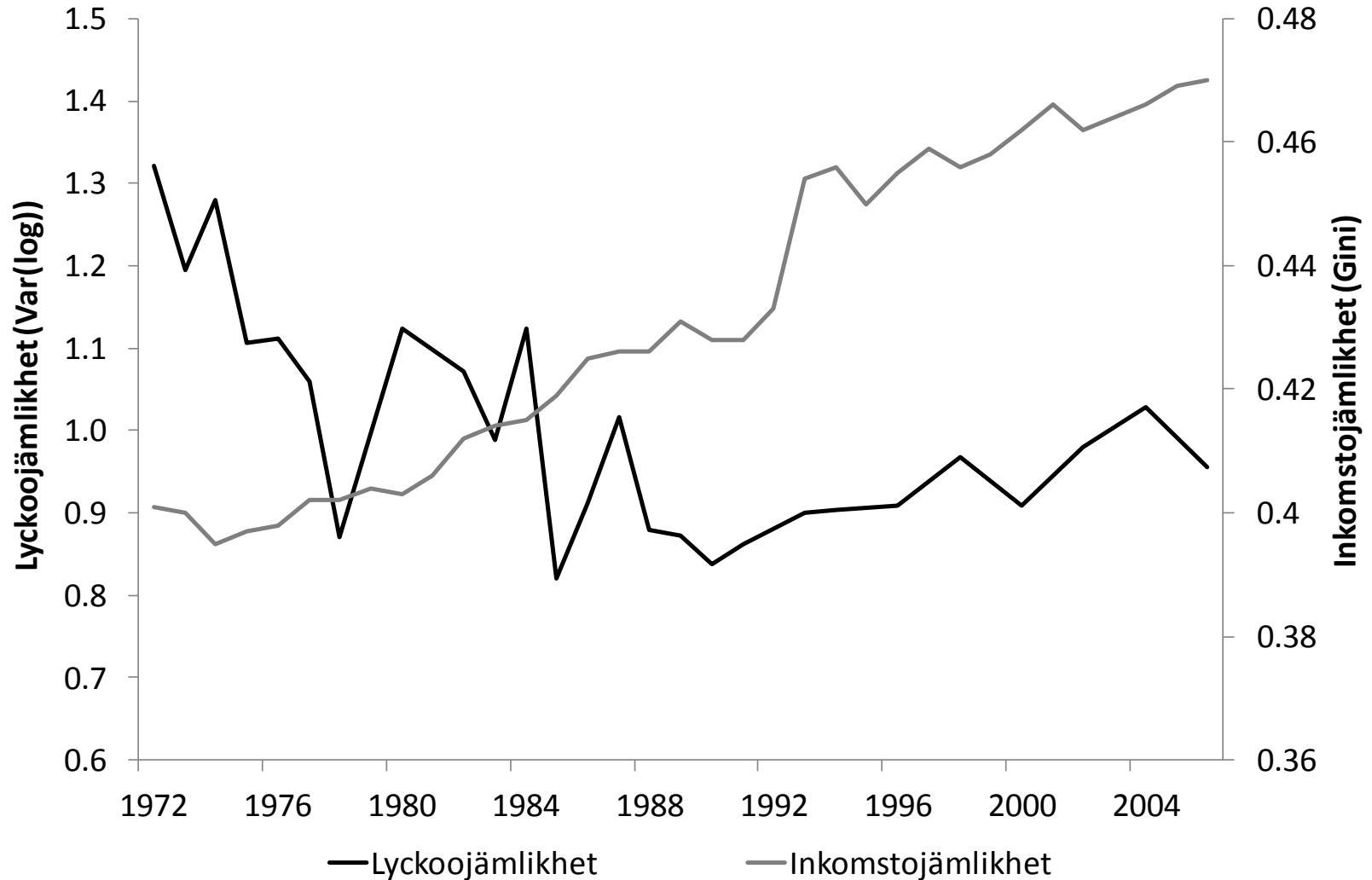

Hälsans ojämlikhet i inkomstfördelningen

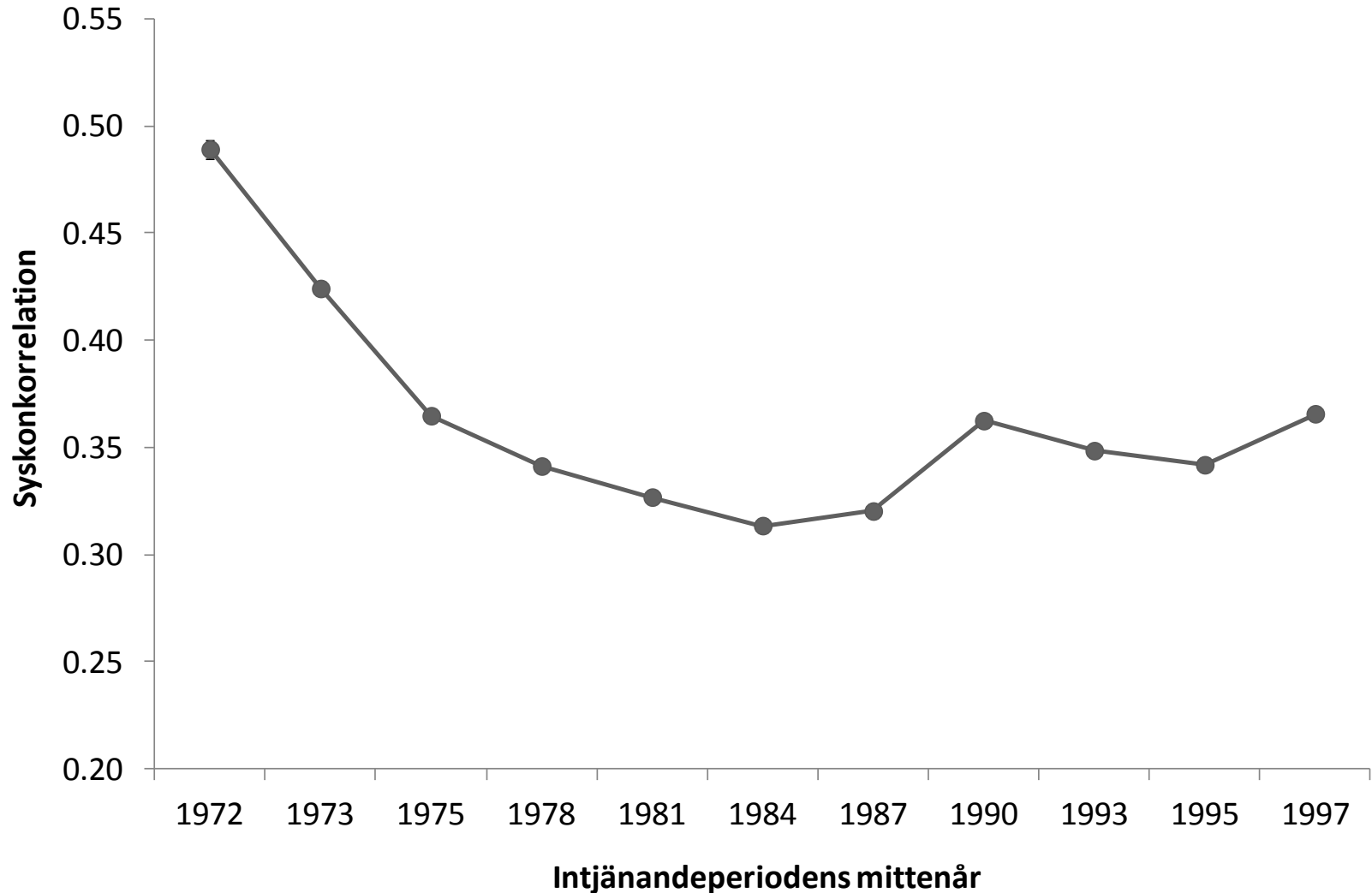

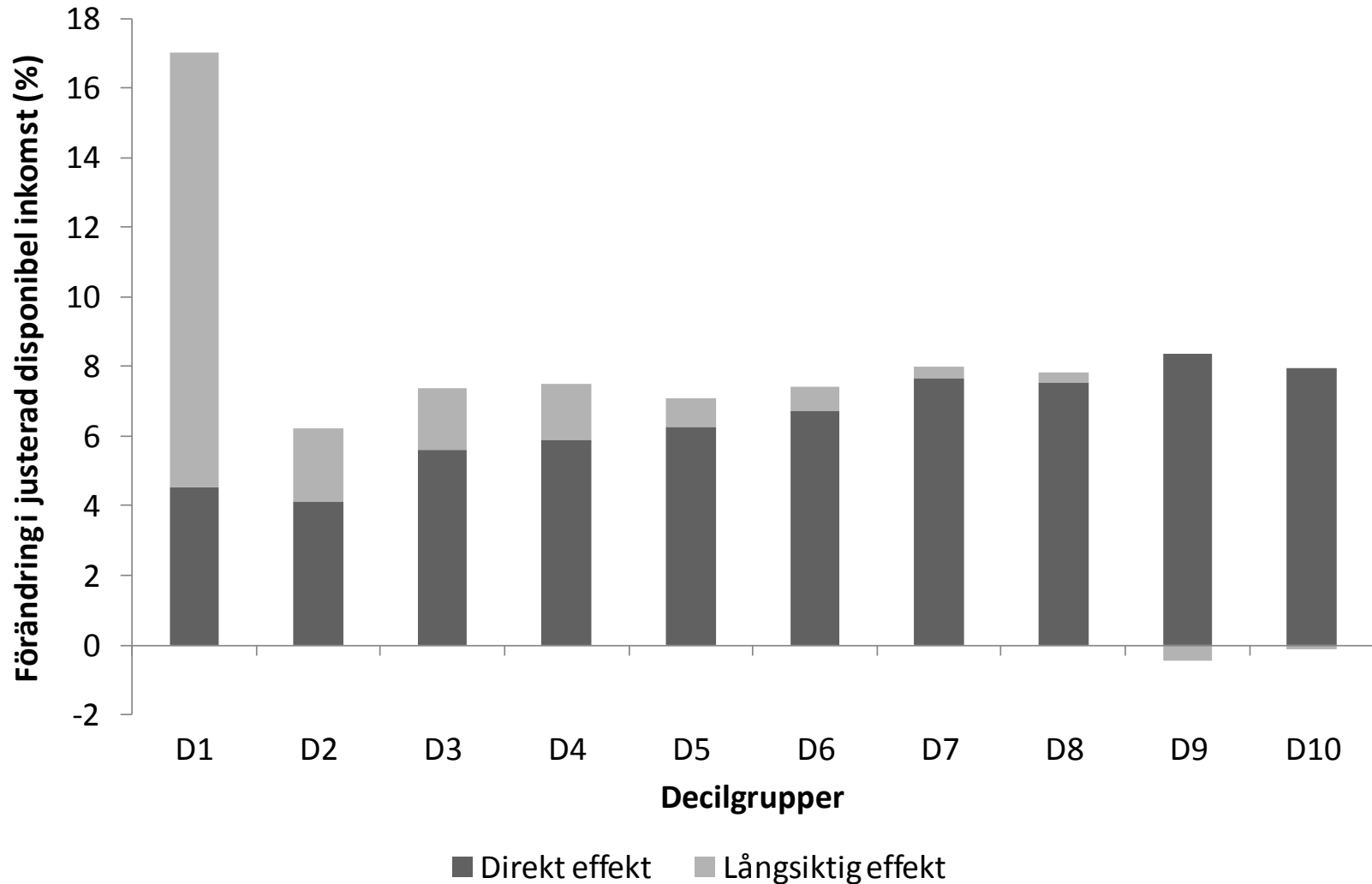
Lycko- och inkomstfördelning i USA

Korrelationen i syskons inkomster i Sverige

Fördelningseffekter: statiska och dynamiska

De 23 fördelningspolitiska bilagorna, 1992-2011

År	Innehåll
1992 (BP)	Inkomstfördelningens utveckling under 1980-talet.
1994 (KP)	Inkomstfördelning och marginaleffekter 1991–94
1997 (BP)	Inkomstfördelning 1975–94, orsaker, internationell jämförelse
1998 (BP)	Inkomstfördelning 1991–97 och saneringsprogrammets fördelningseffekter
1998 (VÅP)	Internationell jämförelse
1999 (BP)	Inkomstfördelning 1991–98 och inkomströrlighet
1999 (VÅP)	Regional inkomstfördelning
2000 (BP)	Offentliga välfärdstjänster
2000 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–99, marginaleffekt, marginalisering
2001 (BP)	Arbetsutbud, Ginidekomponering, val mellan fritid och arbete
2001 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–98 och marginaleffekt
2002 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–99 och offentliga välfärdstjänster
2003 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2001 och fattigdom
2004 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2002 och regionala skillnader
2005 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2003 och ekonomiska drivkrafter
2006 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2004 och ekonomiska drivkrafter
2007 (BP)	Inkomstfördelning, socialbidragsberoende och fattigdom
2007 (VÅP)	Utanförskap och politikens fördelningseffekter
2008 (BP)	Inkomstfördelning 1995–2006 och ekonomiska drivkrafter
2009 (BP)	Inkomstfördelning 1991–2006, politikens fördelningseffekter
2010 (BP)	Inkomstfördelning 1991–2007, politikens fördelningseffekter
2010 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2008, politikens fördelningseffekter
2011 (VÅP)	Inkomstfördelning 1991–2009, politikens fördelningseffekter